

Filozofická fakulta Univerzity Pardubice
Ústav historických věd

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Filip VÁVRA

Mezi Vídní a Prahou. Komunikace Františka Josefa Černína se správcem jeho vídeňských paláců ve 20. letech 18. století

Pardubice 2018, 108 stran + přílohy

Volba tématu, originalita, přínos:

Diplomová práce Filipa Vávry je založena na doposud neznámém rozsáhlém korpusu několika set kusů korespondence správce černínského paláce Johanna Andrease Schneiderera, určené hraběti Františku Josefovi Černínovi z let 1719–1733. Svým pojetím se úzce dotýká hned několika významných badatelských témat spojených s touto epochou. Týká se to problematiky budování a následného využívání komunikačních a informačních sítí, správního aparátu, reflexe každodennosti v sídelním městě monarchie, struktury pozemkového majetku a zásobování městských paláců či fungování klientelistických vazeb v okolí mocného aristokrata. Jakýmsi svorníkem či společným jmenovatelem těchto témat je pak mikrosvět šlechtické rezidence v nejdůležitějším politickém i společenském centru státu. Právě otázka sídelní strategie aristokracie z dědičných habsburských zemí nejen ve Vídni je v posledních desetiletích předmětem zvýšeného zájmu badatelů (Mařa, Hengerer, Kubeš), aniž by byla byt' jen zdánlivě vyčerpaná. Za jeden z největších přínosů mnohvrstevnaté práce Filipa Vávry považují právě to, že přesvědčivě odkryl, jakým způsobem nakládal jeden z nejvýznamnějších šlechticů barokní doby se svými paláci ve Vídni, ale v komparaci s vídeňskou realitou i v dalších městech.

Práce s prameny, kritika a interpretace:

Způsob, kterým diplomant přistoupil ke zpracování výpovědních možností pramenné základny, se řadí k nejpresvědčivějším momentům celkově zdařilé práce, jež prozrazuje jeho odbornou vyspělost. Po přečtení a vyhodnocení velkého množství paleograficky náročného pramenného materiálu přistoupil autor po zvážení dalších možností k využívání informací napříč pramenným korpusem a jejich vzájemnou integraci do čtyř výpovědních vrstev (rezidenční síť, informační a klientelní síť, reflexe každodennosti). Vlastně do pěti, neboť samostatnou kapitolou je osoba autora a pisatele. Pečlivým hledáním, seskládáním a interpretací roztroušených drobných zmínek či náznaků mezi řádky dopisů se autorovi podařilo zrekonstruovat osobnostní a životní kontury dávno zapomenutého šlechtického služebníka, po kterém se zřejmě nezachovalo nic víc než svazek korespondence, který ale za života byl pro svého šlechtického zaměstnavatele osobou důležitou a díky svým zkušenostem, kontaktům a loajalitě téměř nenahraditelnou. A takových úředníků byly desítky a stovky, většinou o nich nevíme vůbec nic. V tomto jednom případě se díky pečlivé heuristické práci podařilo alespoň trochu nahlédnout za oponu.

Práce se sekundární literaturou, bibliografie:

Posuzovaná práce se nespokojuje jen s popisem a konstatováním faktů, jak to vypadalo u Černínů. Naopak, aby se dostal co nejvíce pod povrch a dodal svým zjištěním hloubku, výpovědní hodnotu a co možná nejširší interpretační rámec, své závěry důsledně konfrontuje s dosavadními znalostmi a komparuje jak na ose synchronní, tak diachronní (Praha a Vídeň, situace kolem roku 1600 a 1700, Černínové a ostatní aristokratické rody atp.). Takový přístup, aby byl funkční a nejen kosmetický, ale vyžaduje konzultaci velkého množství sekundární literatury. Práce Filipa Vávry dostala očekáváním i v tomto směru. Vždy se dá najít něco, co by práci ještě vylepšilo a dodalo informační detaily, v zásadě ale platí, že práce s literaturou domácí i zahraniční její využívání je na nadstandardní úrovni.

Struktura a forma, jazykové zpracování:

O promyšlené a funkční struktuře práce, která vychází z několika výpovědních rovin studované pramenné základy a dobře tak slouží k pochopení záměru práce, již byla několikrát řeč. Stejně tak je třeba pochválit i formu výkladu a jazykové zpracování – obojí je na vysoké úrovni, prozrazující autorovy schopnosti čtivě, jasně a přesvědčivě vládnout perem i slohem a bezpečně provést čtenáře až na konec svého výkladu.

Celková navržená známka:

Diplomová práce Filipa Vávry je po všech stránkách velmi dobře zvládnutý počín, svědčící o autorových schopnostech. Na základě studia dosud neznámé pramenné základny přináší řadu nových poznatků nejen ke „komunikaci“ Františka Josefa Černína, jak je vetknuto v názvu práce, ale na tomto základě a díky chytré práci s prameny nastoluje celou řadu dalších vážných témat (podoba a umístění paláců, jejich přestavby, využívání a zásobování, finanční stránky držby, vztahové sítě aristokrata a jeho služebný personál) ze života tohoto významného, leč stále ještě více tajemného než poznaného barokního velmože. Diplomovou práci Filipa Vávry jednoznačně a s potěšením doporučuji k obhajobě a **navrhuji klasifikaci stupněm A – výborně.**

V Olomouci, 13. srpna 2018

PhDr. Vítězslav Prchal, Ph.D.

